

Valdības Vēstnesis

Maksa par „Valdības Vēstnesi” sākot no 1. janvāra:
 Saņemot ekpedīcijā:
 Par 1 mēnesi 1 lats 50 sant.
 Piešūtot mājā un pa pasta:
 Par 1 mēnesi 1 lats 80 sant.
 Par atsevišķu numuru: saņemot
 ekpedīcijā 6 .
 Pie šūto pārdevējiem 7 .

Latvijas valdības
 iznāk katru dienu, izņemot

Redakcija:
 Rīgā, pili Nr. 3. Tel. Nr. 9-89
 Ruas stundas no 11—12

oficiālais laikraksts
 svētdienas un svētkudienas

Kantore un ekpedīcija:
 Rīgā, pili Nr. 1. Tel. Nr. 9-57
 Atvērta no pulksten 9—3

Sludinājumu maksa:
 a) tiešu sludinājumi līdz 30 vien-
 sējīgām rindīņām 3 lat. 60 sant.
 par katru tālāku rindīņu 12 .
 b) citām iestādēm un amata per-
 sonām par katru vienasleju
 rindīņu 16 .
 c) privātiem par katru vienasleju
 rindīņu 20 .

№ 85 Piekdien, 11. aprīli 1924. g. Septītais gads

Saeima.
 Ministru kabineta sēde š. g. 10. aprīli.
 Rīkojums par pensiju izmaksu nelai-
 mes gadījumos cietušiem valsts uzņē-
 mumu algotiem strādniekiem.
 Rīkojums par antracīta un koksa pārva-
 dājumiem no ostu pilsētām uz ār-
 zemēm.

SAEIMA.
 Sēde 10. aprīli.
 Sēdi atklāj priekšsēdētāja biedrs A. Alberings pulksten 5,10.
 Redakcijas komisijas ziņojumu sniedz K. Skalbe.
 Pieņem J. Rudža, Br. Kalniņa un citu parakstītu un K. Bachmaņa motivētu sekošu priekšlikumu: „Saeima uzdod juridiskai komisijai skatīt cauri un iesniegt plenarsēdei līdz šī gada 15. maijam likumu par špoņu zemju īpašuma tiesību nostiprināšanu.”
 Trešā lasījumā, aizklāti balsojot, ar 42 pret 38 balsīm, 1 atturoties, pieņem likumu par jūras krastu aizsardzības līdzekļu iegādi. (Referenti J. Goldmanis un J. Ducens.)
 Steidzamības kārtā vienbalsīgi pieņem likumu par muižnieku ģimenes fideikomisu atcelšanu. (Referents J. Purgals.)
 Tāpat vienbalsīgi un steidzamības kārtā pieņem likumu par pār-
 grozījumiem preses likumā. (Referents Br. Kalniņš.)
 Pēc tam sākas vispārējās debātes pie likuma par telpu īri. (Referenti M. Rozentals un E. Knops.)
 Sēdi slēdz pulksten 10.
 Nākošā sēde šodien, pulksten 5.

Valdības rīkojumi un pavēles.
 Apstiprinu.
 Darba ministrs
 A. Krieviņš.
 1924. gada 9. aprīli.
 Nr. 15783.
Rīkojums
 par pensiju izmaksu nelai-
 mes gadījumos cietušiem valsts uzņēmu-
 algotiem strādniekiem.
 1. Nelaiemes gadījumos cietušiem valsts uzņēmu-
 algotiem darbiniekiem, kuriem darba ministrija, pamatojoties uz mi-
 nistru kabineta 1922. g. 16. maijā („Val-
 dības Vēstnesis” 114. numurā) izdotiem noteikumiem, piešķirusi pensiju saskaņā ar rūpniecības darba likumu IV. sadaļas VIII. līdz XIII. nodaļu noteikumiem, pen-
 sijas izmaksu pārtraucama pa to laiku, kamēr viņi nodarbināti kādā valsts uz-
 ņēmumā vai iestādē un saņem darba algu ne zemāku par to, pēc kuras aprēķināta pensija. Ja pensionārs saņem darba algu, kas zemāka par to darba algu, pēc kuras aprēķināta pensija, tad pa šādas darba algas saņemšanas laiku pensijas izmaksā tiek pārtraukta un pen-
 sijas vietā izmaksātas divas trešdaļas no abu darba algas apmēru starpības (Rūpn. darba lik. 651. un 766. p.).
 2. Sakarā ar augšminēto no nelaiemes gadījumos cietušiem valsts uzņēmu-
 algotiem darbiniekiem pie pensijas iz-
 maksas sākot ar š. g. 1. aprīli ņemams paraksts, ka viņi nevienā valsts uzņē-
 mumā vai iestādē algotu darbu nestrādā.
 Darba ministrijas departamenta
 direktors R. Veidemans.
 Sociālās apdrošināšanas nodaļas
 vadītājs Jul. Treimanis.

Ar ministru kabineta
 piekrišanu apstiprinu
 1924. gada 1. aprīli.
 Satiksmes ministrs
 J. Pauliņš.
Rīkojums Nr. 122
 par antracīta un koksa pārva-
 dājumiem no ostu pilsētām uz
 ārzemēm.
 Lieku priekšā par antracīta un koksa
 sūtījumiem, kuļus no ostu pilsētām no-
 sūta uz ārzemēm, visos gadījumos, t. i.
 neskatoties uz to, vai prece nomuitota,
 vai nenomuitota, veduma maksu aprēķi-
 nāt pēc tranzitārā II. grupas likmēm.
 Sakarā ar šo „pārvaldājamo preču alfa-
 betiskās nomenklaturas un klasifikācijas”
 5. lappusē pie pozīcijas „Antracīts (ak-
 meņogļu suga)” ierakstama atzīme *)
 (zvaigznīte), bet šās lappuses piezīmju
 iedaļē sekoša piezīme:
 *) Pārvaldājot antracītu no ostas pil-
 sētām uz ārzemēm, veduma maksu aprē-
 ķina pēc tranzitārā otrās grupas
 likmēm.
 Tāpat arī minētās nomenklaturas 31. lap-
 pusē pie pozīcijas „Kokss, akmeņogļu”
 ierakstama atzīme *) (zvaigznīte), bet šās
 lappuses piezīmju iedaļē sekoša piezīme:
 *) Pārvaldājot koksu no ostas pilsētām
 uz ārzemēm, veduma maksu aprēķina pēc
 tranzitārā otrās grupas likmēm.
 Šis rīkojums stājas spēkā ar 1924. g.
 15. aprīli.
 Dzelzsceļu galvenā direktora
 vietas izpildītājs A. Rode.
 Finanšu direktors Mazkalniņš.

Kaŗa tiesa.
Saeimas deputātu diskreditēšana
 vagonā.
 Š. g. 9. aprīli kaŗa tiesa Rīgā skatīja
 cauri lietu par Kurzemes divīzijas štāba
 kapteini Marci Menteli, 3. Jelgavas
 kāju pulka kapteini Albertu Jankavu
 un Kurzemes divīzijas štāba kaŗa ierēdni
 Vili Smidtu, kuļus apvainoja trokšņo-
 šanā un Saeimas deputātu Gulbja un
 Lejiņa aizkaršanā Liepājas-Rīgas vilcienā
 1923. gada 20. decembrī, inkriminējot
 pirmiem diviem — noziedzīgu nodarī-
 jumu paredzētu k. s. l. 192. p. II. d.,
 bet pēdējam — ta paša lik. panta I. d.
 Iepriekšējā un arī tiesas izmeklēšanā
 apsūdzētie sevi par vainīgiem neatzinās.
 Pēc notikušas tiesas izmeklēšanas un
 tiesiska disputa tiesa pasludināja sprie-
 duma rezolūciju, pēc kuras apsūdzētie
 kapteini Mentels un Jankavs par
 noziegumu, kas paredzēts k. s. l. 192. p.
 II. d. pierādījumu trūkumu dēļ — attais-
 noti, bet par pārkāpumu, kas paredz. ta
 paša lik. 192. p. I. d. un saskaņā ar
 disciplin. reglam. § 15, — sodīti ar
 arestu virssardzē uz 14 dienām katrs,
 bet kaŗa ierēdnis Smidts — attaisnots.
 Spriedumu galīgā veidā pasludinās
 16. aprīli, pulksten 9. Š.

Igaunijas saimnieciskais stāvoklis.
 Pagājušā gada nelabvēlīgie laika ap-
 stākļi, kas kavēja ražas novākšanu —
 raksta „Ekonomists” sevīšķā apcerējumā
 — atstājuši jaunu iespaidu nevien uz
 lauksaimniecību, bet arī uz tirdzniecību
 un rūpniecību. Lai atvieglinātu lauk-
 saimnieku grūto stāvokli, galvenā kārtā
 jaunsaimnieku, ministru kabinets nolēma
 izsniegt caur Eestī banku 50 milj. mrk.
 aizdevumus spēkbarības iegādāšanai un
 25 milj. mrk. sēklu iepirkšanai. Aizde-
 vumus spēkbarības iegādāšanai izsniedz
 caur kooperatīviem, pie kam pirmā
 kārtā koppienotavu sabiedrībām. Šim
 sabiedrībām izsniegti aizdevumi uz
 6 mēnešiem, par 6% gadā. Koope-

ratīvi iepērk spēkbarību un izdala to
 atsevišķām saimniecībām, uzliekot 2%
 transporta, iesaiņojumu un apdrošināšanas
 izdevumu segšanai. Lai dotu iespēju
 saņemt aizdevumus arī saimniecībām,
 kuļas atrodas ārpus koppienotavu rajo-
 niem, valdība atvēlēja papildu kredītu
 25 milj. marku apmērā, pie kam aizde-
 vumus izsniedz spēkbarībā ne caur kop-
 moderniecībām, bet ar citu kooperatīvu
 starpniecību. Ar to pašu rīkojumu val-
 dība nolēma piešķirt papildu kredītu

25 milj. marku lielumā sēklu iegādāšanai.
 Paredzēto aizdevumu izsniegsot Eestī
 banka uz 9 mēnešiem Igaunijas centralai
 patērētāju sabiedrībai (Eestī Tarvitajate
 Ühisuste kesköhisus). Bez tam valdība
 nolēma izsniegt lielākām organizācijām
 15 milj. mrk. aizdevumus linu apstrā-
 dāšanai.
 Centralstatistikās pārvaldes izsludinātie
 dati ārējo tirdzniecību 1923. gadā rak-
 sturo sekoši:

Preču nosaukums	Ievests		Izvests	
	Pudri (tūkst.)	Markās (milj.)	Pudri (tūkst.)	Markās (milj.)
1. Labība graudā, milti, kartupeļi un lopbarība	3.864	1.059,6	955	66,3
2. Pārtika un dzīvnieki	7	7,6	228	663,9
3. Zivis un zivju preces	744	209,9	5	5,1
4. Pārtika, baudu vielas un spirts	2.768	991,7	153	167,9
5. Dzīvnieki un putni	—	1,9	—	134,4
6. Ādas un dzīvnieku ražojumi	92	289,6	34	82,1
7. Sēklas un stādi	16	53,1	33	25,9
8. Koki un kokizstrādājumi	81	53,2	11.276	1.397,0
9. Papīrs un spiedumdarbi	524	238,9	1.215	590,2
10. Kokvilna, lina un šķiedras	331	1.219,4	631	1.155,5
11. Tekstilpreces	145	1.112,5	117	1.065,7
12. Metali	974	281,9	703	43,2
13. Metalpreces	602	487,7	4	26,9
14. Zemkopības mašīnas un rīki	335	330,4	13	18,6
15. Mašīnas un transporta līdzekļi	400	992,1	8	72,7
16. Instrumenti, aparāti un rotas	13	198,2	1	37,8
17. Minerāli un akmens	129	188,5	1.435	96,9
18. Kokss, ogles un degakmens	6.762	307,9	11	0,1
19. Eļļas, tauki un sveķi	1.392	469,0	2	1,8
20. Mākslīgie mēsli	1.077	80,3	11	0,6
21. Kimiskas un aptieku preces	418	585,7	38	57,8
22. Mākslas ražojumi un citas preces	12	112,7	—	1,3
Kopā	21.494	9.332,5	17.043	5.711,9

Bez tam: dzīvnieki — ievesti 243 tūkst., izvesti — 14.096 tūkst. Udens-transportu līdzekļi — 43 = (4814,81 reģ. tonas).

Sadalot pēc atsevišķām valstīm:

	Ievests		Izvests	
	Pudri (tūkst.)	Markās (milj.)	Pudri (tūkst.)	Markās (milj.)
1. Argentīna	—	—	—	0,5
2. Beļģija	564	218,4	668	513,0
3. Bulgārija	—	—	—	3,2
4. Dānija	356	286,1	351	356,5
5. Francija	572	383,5	25	67,8
6. Ķīna	—	—	—	0,6
7. Holande	338	102,6	323	38,1
8. Anglija	8.102	841,0	10.854	1.946,8
9. Japāna	—	—	30	18,2
10. Latvija	525	344,8	437	460,7
11. Lietuva	20	6,6	120	71,8
12. Norveģija	32	9,8	129	24,4
13. Francija	23	53,1	62	83,4
14. Polija	1	7,6	—	0,3
15. Zviedrija	1.023	297,7	784	574,3
16. Rumānija	—	—	—	0,0
17. Vācija	6.728	4.760,6	794	614,1
18. Somija	656	298,3	1.467	481,0
19. Turcija	—	—	—	0,2
20. Krievija	1.654	378,0	815	380,9
21. Venecuēla	—	—	—	0,1
22. Amerika (Ziemeļ-)	889	341,3	135	73,1
23. Pārējās valstis	4	2,7	39	2,5
Kopā	21.494	9.332,3	17.043	5.711,9

Latvijas-Igaunijas tirdzniecība:

	1922 g. 000 mk.		1923 g. no I.—IX. 1000 mk.	
	Imports	Eksp. rts	Imports	Eksp. rts
1. Pārtikas un baudu vielas	60.401,6	86.479,5	53.535,5	129.330,4
2. Dzīvnieki (skaidā)	88,0	40.593,8	232,9	29.834,8
3. Dzīvnieku ražojumi	28.604,1	2.356,8	9.962,5	25.438,6
4. Stādi un sēklas	4.948,8	13,0	4.301,5	155,0
5. Koki un koku ražojumi	3.589,6	10.252,9	5.812,3	326,5
6. Papīrs un spiedumdarbi	5.164,4	10.647,5	7.655,7	7.788,0
7. Tekstilpreces	32.771,2	130.289,1	16.083,8	213.355,1
8. Metali un metalpreces	48.107,0	1.478,5	41.583,4	1.291,9
9. Transporta līdzekļi	16.723,2	14.829,5	29.871,6	16.360,2
10. Akmeņi un zeme	28.029,3	10.912,2	15.874,2	8.602,8
11. Akmeņogles un sveķi	10.145,9	553,2	4.465,1	279,0
12. Kimiskas preces	4.522,2	754,3	5.754,5	533,8
13. Mākslas un citas preces	1.032,0	19,5	1.373,8	206,0
14. Pārējās preces	4.663,1	1.789,4	—	—
Kopā	248.798,5	310.969,2	256.456,8	433.497,1

Sekošie skaitļi sniedz pārskatu par Latvijas-Igaunijas tirdzniecības attīstīšanās gaitu:

Gads	Imports no Latvijas		Eksports uz Latviju	
	Daudzums (1000 p.)	Vērtība (1000 mk.)	Daudzums (1000 p.)	Vērtība (1000 mk.)
1923.	525,5	344.838,3	437,2	460.724,1
1922.	524,2	284.789,5	484,0	310.969,2
1921.	143,7	—	96,9	—
1920.	79,3	—	159,9	—

Tirdzniecība ar Latviju, salīdzinot vispārējās ārējās tirdzniecības bilanci, iztalsija:

	1922. g.	1923. g.
Imports	4,5%	3,8%
Eksports	6,5%	8,0%

Sakarā ar Latvijas-Igaunijas saimniecisko tuvināšanos, daži igauņu laikraksti un tirgotāju savienības, dzīvi pārrunājot Dienvidigaunijas turpmākās tirdzniecības izredzes, izsaka nopietnas bažas, it ka Vēro-Valkas-Pērnavas, neizslēdzot pat Tartu, apvidiem draudot briesmas pārvērsties par Rīgas tirdzniecības koloniju; ka ar to tikšot arī apdraudēta pat Rēveles lieltirdzniecības eksistence. Pārrunājot šo interesanto tematu, „Kaja” starp citu aizrāda, ka statistiskie dati un dzīve rāda, ka šīs bažas nav pamatotas, jo, lai gan skaitļu ziņā Igaunijas ievēdums no Latvijas beidzamā laikā ir strauji pieaudzis, bet toties vērtības ziņā tirdzniecības bilance esot aktīva priekš Igaunijas, un Latvija esot viena no tām retām valstīm, kurā Igaunija varot uzrādīt aktīvu tirdzniecības bilanci Imports no Latvijas iztalsina no vispārējās tirdzniecības bilances 22%, turpretim eksports uz Latviju — 24%.

Imports caur Valkas muitas punktu 1922. g. iztalsija no vispārējā Igaunijas importa 1%, turpretim eksports — 1,6%. Tā tad runājot par „caurumu”, caur kuru, Rīga ar savām precēm applūdinātu Dienvidigauniju un apdraudētu Rēveles tirgu šeit nenāktos, jo Igaunijas ievēdums 1922. g. pārsvēra importu apmēram par 1%.

Kas attiecas uz pag. 1923. gada eksporta lielumu uz Latviju, tad šimbrīžam nav vēl iespējams no izsludinātiem statistiskiem datiem gūt pareizu ainu, jo starpība starp centralās statistiskās pārvaldes datiem un muitas valdes iztalsot caurmērā 20%. Pēc centralstatistikā biroja ziņām 1923. gadā uz Latviju izvests par 460,7 milj. mk. un ievests par 344,8 milj. mk.

Dienvidigaunijas vadošās tirdzniecības aprindas ir tanīs domās, ka Rīgas nelabvēlīgo tirdzniecisko iespaidu Dienvidigaunijā varētu novērst ar Valkas-Pērnavas savienošanu ar platsliežu dzelzceļu līniju (100 klm. garumā). Šo uzskatu piekritēji aizrāda, ka Pērnavas esot dabiska Dienvidigaunijas izeja pie jūras un dabiskais vēsturiskais ceļš, kurš jau no seniem laikiem saistot bagātā Pleskavas apvidu ar Baltijas jūras piekrasti. Pateicoties tikai mākslīgi radītai dzelzceļu politikai, Pleskavas-Pērnavas līnijai ir dots Igaunijas saimnieciskai dzīvei kaifīgs, pret dabiskais virziens Valka-Rīga. Pērnavas osta būšot dzīves spējīga, jo viņai esot „Hinterland” — bagātie Dienvidigaunijas apvidi un viņa pēc savām dabiskām īpatnībām — dzijuma un navigācijas garuma ziņā esot pilnīgi piemērota, lai varētu visas prasības apmierināt. Bez tam tas arī esot vienīgais praktiskais solis, kuru Igaunijai pie tagadējiem apstākļiem varētu spert, lai izsargātu Dienvidigauniju pārvērsties par Rīgas tirdzniecības koloniju, jo muitas kaifs ar latviem nesolot nekādus reālus panākumus. Latvijas-Igaunijas muitas unijas pretinieku skaits jēl mazumā un pārliecība, ka tikai vienota Latvijas-Igaunijas saimnieciskā „fronte” un pilnīgi saskaņota abu valstu kopdarbība var nodrošināt viņas politisko un saimniecisko neatkarību, ar kātru dienu dzijāki un dzijāki iesakņojas gandrīz visu Igaunijas sabiedrības šķiru un slāņu apziņā.

Mūsu tirdzniecības bilance pēdējos divos gados (1922. un 1923. g.) ar Igauniju ir bijusi pasīva. Šī pasīvitate izskaidrojama ar to, ka Igaunija importē mums tādas preces un priekšmetus, ar kurām mūsu vietējā rūpniecība vēl nav spējīga konkurēt. Importa preces no Igaunijas vispārīgi varētu sadalīt trijos galvenos posteņos, proti: tekstilpreces, dzīvnieki, pārtiku un baudu vielas, galvenā kārtā Tērbatas „Pain normal”. Turpretim Latvijas eksports ir ļoti vispusīgs, galve-

nos posteņus iztalsina: stikls, fajanss, kokmateriāli, tekstilpreces un etc. Tekošā 1924. g. būtu labvēlīgas izredzes paplašināt stiklu un fajansa izstrādājumu eksportu un galvenā kārtā, sakarā ar plaši Igaunijā attīstīto būvrūpniecību (jaunu namu celšanu) un samērā piemēroto būvmateriālu trūkumu, pavairot būvmateriālu (koku, kriegļu, būvdzelzs un naglu) izvešanu no Latvijas. Paredzams, ka nākošās būvrūpniecības sezonas krediti sniegsies līdz 300—400 milj. igm.

Kas attiecas uz Igaunijas importa varbūtībām Latvijā, tad nav domājams, ka Latvijas tekstilrūpniecība būtu spējīga konkurēt ar plaši nostādīto Igaunijas tekstilrūpniecību, pat otrādi, var pielaipt, ka ar muitas unifikācijas spēkā stāšanās un sakarā ar muitas likmju pazemināšanu, Igaunijas tekstilrūpniecība var nopietni apdraudēt mūsu jaunās sikrūpniecības eksistenci.

Valdības vietējo iestāžu rīkojumi.

Bauskas apriņķa izmeklēšanas tiesnesis

Bauskā uzaicina viņam pieteikties personīgi vai ar rakstu to personu-vīrieti, kurš 1923. g. 12. februārī pēc pulksten 12 dienā, kopā ar Kārlī Steņģi no Stelpes pagasta „Steņģu” mājām izbrauca no Baldones pagasta „Bērzmnieka” iebraucamās vietas Vecmuižas virzienā.

Izmeklēšanas tiesnesis (paraksts).

Jaunās valstis.

Lietuva.

Iedzīvotāju sastāvs.

Klaipēdā, 9. aprīlī. Pēc vispārējās skaitīšanas datiem no Lietuvas iedzīvotājiem 1.600.000 ir katoļi, 200.000 — luterāņi (ieskaitot Klaipēdas apgabalu), 50.000 — pareizticīgi, 160.000 — ebreji un 200 — muhamedāņi. LTA.

Polija.

Ostas izbūve.

Varšavā, 9. aprīlī. (A. V.) Pēc poļu laikrakstu ziņām ar franču koncernu noslēgtais līgums par Gdingenes ostas izbūvi 5 gados paredz 10 metru dziļa iekšējā baseina, 8 metru dziļas ārējās ostas un 11 metru dziļa iebraucamā kanāla ierīkošanu. Pēc līguma divos gados ostai jābūt izbūvētai tiktāl, ka 600 metru garu ostmalas daļu varēs nodot lietošanā. LTA.

Ārzesmes.

Vēl par ekspertu komisijas ziņojumu reparāciju lietā.

Ekspertu komiteju ziņojums par Vācijas finansēm savā turpinājumā konstatē, ka ņemot vērā Vācijas kreditorvalstu vajadzības, pilnīga preču devumu un okupācijas izdevumu nomaksu pārtraukšana pat tuvāko divu gadu laikā nebūs iespējama. Pēc ekspertu domām šie devumi tikai jāierobežo; viņu finansēšanai vajadzīgos kapitālus varēšot dabūt ārzemēs. Visi Vācijas turpmākie maksājumi, kuru apmērus nosaka jau zināmais ekspertu plans, jāsavēd kopumā, kurā būtu ieskaitītas tiklab reparācijas, kā atlīdzība par sabiedroto okupācijas izdevumiem un t. t. Memorandā uzstādītos skaitļus par Vācijas maksājumiem tuvākos gados eksperti uzskata par šādām kopsumām.

Eksperti pārliecināti, ka Vācijai izdosies sabalansēt savus kārtējos 1924. un 1925. gada budžetus bez deficita, vai ar tik mazu iztrūkumu, ka tas neatstās jūtamu iespaidu uz vācu valūtas kursu. Sekojošā 1926. g. ekspertu paredz Vācijas finansiālā stāvokļa uzlabošanu tādā mērā, ka tā bez grūtībām spēšot segt savus kārtējos izdevumus. Kas attiecas uz 1200 miljonu zelta marķu nomaksu sabiedrotiem šīnā gadā, tad šo summu var samazināt, ja izrādītos, ka kontrolējamie nodokļi no mīļām, alkohola, alus, tabakas un cukura neieņēs pilnu miljardu zelta marķu. No otras puses maksājumu var palielināt, ja minētie nodokļi dād vairāk par miljardu. Tāds pat noteikums attiecināms uz 1927. g. nomaksājumiem 1750 miljoniem. Pēc 1928. gada, kad maksājums sasniegs 2.500 miljonu zelta

marķu, Vācijas finansiālais un saimnieciskais stāvoklis, pēc ekspertu uzskatiem, būs ievirzījies normalās slīdēs. Tājākos gados bez minētiem 2.500 miljoniem uz Vācijas varēs prasīt papildu maksājumus pēc sevišķa indeksa Vācijas saimnieciskās labklājības novērtēšanai.

Anahzējot Vācijas ienākumu avotus, eksperti ieteic izmantot reparāciju nolūkiem dzelzceļus, obligācijas uz valsts īpašumiem un rūpniecības uzņēmumiem un jau minētos nodokļus, kuru ievākšana jānostāda zem sabiedroto komisijas kontroles. Šī komisija izmaksās atpakaļ Vācijas valdībai visas tās summas, kuras atliks pēc kārtējo reparāciju un citu maksājumu segšanas. Vācijas dzelzceļi jāpārvērst jauktā akciju sabiedrībā ar 15 miljardiem nominalā kapitāla. Dzelzceļu direkcijā puse no tās 18 locekļiem būtu jāieceļ reparāciju komisijai, bet par galveno direktoru jābūt Vācijas pilsonim. Direkcijā jāpiedalās arī ārzemju komisāram ar sevišķām pilnvarām aizstāvēt sabiedroto intereses, ja viņiem izdotās dzelzceļu obligācijas netiktu laikā izpirktas.

Kas attiecas uz preču devumiem, tad tie pēc ekspertu ieskata nebūtu atdalāmi no maksājumiem naudā. Eksperti paredz, ka divu gadu laikā šie devumi automatiski ierobežosies, pēc kam viņu turpmākais veids un plans sīki izstrādājams sevišķā komisijā, kuras uzdevums būtu pārvērst preču nodevas par maksājumiem skaidrā naudā.

Eksperti izsakās noraidoši pret vispārēju Vācijas valsts finansu tiešu vai netiešu kontroli. Pēc ekspertu pārliecības kontrolei tikai jāgādā par defektu novēršanu Vācijas finansu saimniecībā un aktīvi viņā jāiejaucas vienīgi nepieciešamības gadījumos.

Beidzot memorands uzsvē, ka eksperti pieņēmuši savus slēdzienus vienbalsīgi un uzskata tos par nedalāmu kopību, kurā katrs atsevišķais loceklis cieši saistīts ar visiem pārējiem. LTA.

Vācija un ekspertu komisijas lēmumi.

Berlinē, 9. aprīlī. Vācu politiskās aprindās ekspertu komiteju slēdzienus uzskata par Vācijai pieņemamu pamatu tālākām sarunām, lai gan aizrāda, ka maksājumu summas esot noteiktas pārāk augstas.

Izņemot nacionālistu partijas orgānu „Deutsche Zeitung”, kurš demonstrē uztraukumu par „Vācijas verdzināšanu”, Berlīnes prese visā visumā nebūt nenoraida ekspertu viedokli. Tikai izsaka bažas sakarā ar paredzētiem augstajiem maksājumiem un apšaubā, vai Vācijas tautsaimniecība spēšot uzņemties šādas nastas. Gandrīz visi laikraksti tomēr vienprātīgi atzīst, ka memorands dod iespēju vest tālākas sarunas. Konservatīvā „Kreuzzeitung” uzstāda prasību, lai pirms sarunām Vācijas valdība uzstādītu kā priekšnoteikumu Rūras okupācijas izbeigšanu un visu reparācijas maksājumu galīgās kopsummas noteikšanu samērā ar Vācijas maksātspējām. „Lokalanzeiger” prasa, lai valdība paliekt nelokama jautājumā par līgumiem ar Sabiedroto inženierkomisiju, jo šo līgumu pagarināšana izjauktot ar lielām pūlēm panākto līdzsvaru valsts budžetā un iznīcināšot vācu markas stabilitāti. „Germania” uzsvē, ka pašlaik apspriežamie priekšlikumi iztrādāti nevis sabiedroto valdību organā, bet gan bezpartejiskā lietpratēju komisijā; laikraksts izsaka cerības, ka tālākās sarunas novedīs pie vienošanās. „Berliner Tageblatt” izceļ memorandā uzstādītos priekšnoteikumus, kas paredz Vācijas saimnieciskās un finansiālās suverenitātes atjaunošanu okupētos apgabalos. Pēc laikraksta domām ekspertu atzinums jāiztulko kā prasība, lai franču kaļaspēks izvēcoties no Rūras, Disseldorfas un Duisburgas; tik sarežģīts organizisms kā Rūra nevarot saimnieciski attīstīties zem tiešas vai netiešas sveša kaļaspēka virskundzības. LTA.

Ekspertu komisijas lēmumu iespaids Francijā.

Londonā, 10. aprīlī. (Reuters.) No Parīzes ziņo, ka reparācijas ekspertu ziņojums visā franču sabiedrībā uzņemts labvēlīgi. Valda domas, ka tas rādā nopietnas izredzes uz reparāciju problēma galīgu atrisināšanu un dād Vācijai izdevību labvēlīgos apstākļos pildīt reparācijas noteikumus. Tagad vācu valdība visas pasaules priekšā varēšot pierādīt, vai tā patiesi negrib izvairīties no saviem pienākumiem. LTA.

Reparāciju lietā.

Parīzē, 9. aprīlī. (Reuters.) Paskaidrojošā vēstulē, kuru ģenerālis Dewass pievienojis pirmās ekspertu komitejas ziņojumam, starp citu aizrādīts, ka par nepieciešamu eksperti atzīst Vācijas nodokļu sistēmas izbūvi tādā mērā, lai vācu tautai būtu uzlikta relatīvi vismaz tik pat smaga nodokļu nasta, kā jebkuras sabiedroto valsts pilsoņiem. Citādi Vācijai būšot nelaisnas priekšrocības viņas ražojumu konkurencē ar citu valstu precēm. Ekspertu planā paredzētas garantijas pret Vācijas finansiālo pienākumu neizpildīšanu dibinoties uz tādiem pat principiem, kā garantijas privātai saimniecībā. Šīs garantijas nekādā ziņā nevarēšot kavēt Vācijas saimnieciskā organisma normālu darbību. Eksperti ar lielāko rūpību esot centušies izvairīties no visa, ko varētu uzskatīt par nevēlamu iejaukšanos Vācijas iekšējā dzīvē. Memorands rādīt pamatus, uz kuriem Eiropa varētu dibināt paliekošu mieru. Ja to noraida, neizbēgamās sekas būšot saimnieciskā sabrukuma padziļināšanās.

Stokholmā, 10. aprīlī. Profesors Gustavs Kasels ievietojs kādā Stokholmas laikrakstā savus komentārus par reparāciju projektu, kuru izstrādājušas ekspertu komitejas. Reparāciju projektam, izsakās Kasels, vispirms vajadzēja noskaidrot, kā Vācijai būs saimnieciski iespējams nokārtot savus maksājumus ārzemēs. Kamēr šis jautājums nav izšķirts, tamēr gluži lieki prācīt par to, ka tik un tik daudz miljonus dos šī, un tik un tik daudz ta Vācijas saimniecības nozare. Kasels domā, ka Vācijas transporta aplikšanai ar augstajām nodevām ir tas pats nolūks, kas visiem līdzšinējiem reparāciju priekšlikumiem, proti — ierobežot Vācijas rūpniecības attīstību un mazināt viņas konkurences spējas pasaules tirgū. Šāds projekts var tikai apdraudēt visu Vācijas saimniecisko dzīvi, un tā kā tas negarantē nekādu patiesu moratoriju, tad viņa realizēšana ir saimnieciski neiespējama. Pēc vairāk kā divu gadu okupācijas politikas, kura galīgi sagrāvusi Vāciju, eksperti tomēr vēl pieturās pie uzskata, ka tā spēš samaksāt Sabiedrotiem projektā paredzētās summas un ka ārzemju kreditori tai šīs summas aizdos. Profesors Kasels šaubās, vai ar šādiem projektiem būs iespējams radīt Vācijai nepieciešamo uzticību ārzemēs un stabilizēt vācu marķu. LTA.

Vācijas atsauksme ekspertu komisijas lietā.

Berlinē, 10. aprīlī. Saksijas rūpnieku konferencē Vācijas valsts bankas priekšsēdētājs par lietpratēju memorandu izteicās, ka viņa pozitīvā puse esot mēģinājums nostādīt reparāciju problēmu uz saimnieciskiem pamatiem; bet lietpratēju uzstādītās summas Vācija neesot spējīga maksāt Vācijai esot pirmām kārtām jāprasot „nelikumīgi” okupēto apgabalu atsvabināšana, un pēdējam franču zaldatam esot jāatstāj šie apgabali, pirms Vācija uzņemtos uz sevi jaunas nastas. LTA.

Vācija.

Berlinē, 9. aprīlī. Lielā metāl rūpniecības firma „Heinrich Lanz” Mannheimā atlaidusi visus savus strādniekus, skaitā ap 5000, jo tie bij iesākuši „italiešu streiku”. LTA.

Vācija un Francija.

Berlinē, 10. aprīlī. Vācijas valdība, kā laikraksti ziņo, piesūtījusi pirms dažām dienām franču valdībai priekšlikumu par tājākām kurināmā materiāla nodevām, bet Puankarē esot atteicies ielaisties par to sarunās. LTA.

Francija.

Bordo, 9. aprīlī. (Radio.) Šorīt sakās Dienvidfrancijas ūdeņos kombinēti flotes un sauszemes kaļaspēka manevri, piedaloties Vidusjūras eskadrām un Tulonas, līeras un Marseļas garnizoniem. Manevru nolūks — izpētīt Tulonas cietokšņa aizslāvēšanas iespējamības pret ienaidnieka flotes uzbrukumu. LTA.

Itālija.

Romā, 10. aprīlī. (Havass.) Pēc oficiāliem datiem Itālijas parlamenta vēlēšanās atsevišķās partijas dabūjušas sekošu balsu skaitu: fašisti — 4.264.454, katoļu tautas partija — 645.000, unitārie socialdemokrāti — 418.054, nacionālie socialisti — 351.080, socialdemokrāti-maksimalisti — 348.540, komunisti — 304.683, liberāli — 241.685, konstitu-

Latvijas bankas nedēļas pārskats

uz 9. aprīli 1924. g.

Aktīvā.		Pasīvā.	
Lati	S.	Lati	S.
Kase:		Bankas naudas zīmes apgrozībā . . .	23,940,000 —
a) bankas naudas zīmes	1,830,430 —	Pamata kapitāls	10,214,095 07
b) valsts kases zīmes un metāla nauda	11,743,470 —	Rezerves kapitāls	943,654 47
Zelts lējamais un monetārs	19,669,559 08	Noguldījumi	2,408,324 60
Arzemu valūta	47,246,283 07	Tekoši rēķini	33,547,841 51
Īsa termiņa vekseli	25,161,601 56	Valsts rēķini	21,955,166 86
Aizdevumi pret nodrošinājumiem	28,907,816 33	depozīti	37,893,493 44
Citi aktīvi	2,610,575 12	Citi pasīvi	6,267,159 21
	137,169,735 16		137,169,735 16

Piezīme uz 9. aprīli 1924. g. Latvijas bankas naudas zīmes apgrozībā . . . Ls 23,940,000 —
 kuņas ir nodrošinātas
 1) ar tīru zeltu 1000 kg (viens tūkstošs kilogramu), kas pēc paritātes 1 kg. = Ls 3,444,444 nodrošina . . . 3,444,444 —
 2) ar \$ 1,750,000, — viens miljons septiņi simti piecdesmit tūkstoši dolāriem), kas pēc \$ paritātes 1 \$ = 1.5016 gr. tīra zelta = Ls 5,18262, nodrošina . . . 9,069,585 —
 3) ar £ 507,466 pieci simti septiņi tūkstoši četri simti sešdesmit angļu mārciņām, kas pēc £ kursa £ 1. = \$ 4,3450; \$ 1. = 1.5016 gr. tīra zelta vai Ls 5,18262, kas nodrošina . . . 11,425,971 —
 Ls 23,940,000 —

Pēc 7. aprīli 1924. g. Ņujorkas biržas kursiem.
 Rīgā, 1924. g. 9. aprīli Padomes priekšsēdētājs Ringolds Kalnīngs.
 Galvenais direktors Švede.

cionelā opozīcija — 147.122, republikāņi — 124.978, demokrāti — 104.932, slāvi — 61.000, zemnieku savienība — 58.000 un fašisti-dissidenti — 30.000 balsu.
 LTA.

Rīga.

Akademiķis profesors Dr. P. Valdēns

iesāka vakardien mūsu universitatē papildītā auditorijā noturēt virkni lekciju par ķīmijas tagadējo stāvokli un nākotnes izredzēm. Auditorija vispirms apsveica slaveno ķīmijas pētnieku, dzimušo vidzemnieku, ar skaļu piekrišanu. Pirmajā lekcijā viņš sniedza visai interesantā kārtā ieskatu par zinātnes tehniskās puses mazo cieņu senatnē samērā ar tagadni, tad par dzīvei nepieciešami vajadzīgo materiālu dzelzs un akmeņogļu aprobežotiem krājumiem mūsu zemes lodē, kupi paredzamā laikā varot izbeigties. Te nu cilvēci nākot palīgā ķīmija ar saviem jaunatradumiem — līdzekļiem, kas var izpildīt dzelzs un akmeņogļu vietu. Visi šie aprādījumi un slēdzieni bija tik interesanti, ka auditorija elpu aizturēdama viņos klausījās. Lekcijas turpināsies kādas 5 dienas.

Akademiķis Valdēns, kā jau teikts, dzimis Vidzemē, Rozbeķu pagastā, Valdeķu mājās, 1863. gadā. Viņš ieguvis 1891. g. Leipcigas universitatē filosofijas doktora gradu (summa cum laude), 1893. g. pie Odesas universitātes ķīmijas maģistra gradu un 1899. g. pie Pēterpils universitātes ķīmijas doktora gradu. No 1894. g. līdz 1898. g. viņš darbojās Rīgas politehnikā kā ķīmijas profesors. 1911. g. Pēterpils zinātņu akadēmija viņu iecēla par savu locekli.

4. Rīgas izstādē

Latvijas ražojumi tiks pirmo reizi sevišķi izcelti, kopojot tādus pēc preču grupām sevišķās ēkās un paviljonos, lai rādītu pircējiem jo plašā izvēlē, ko Latvija jau spēj ražot.

Tā atsevišķā paviljonā ievietos Latvijas ādu rūpniecību ar dažādiem izstrādājumiem, kā apaviem, somiņām, ceļojumu, piederumiem, sedlinieku izstrādājumiem, kā arī dažāda veida izstrādātām ādām.

Tāpat koku rūpniecība būs sevišķi plaši reprezentēta ar mēbelēm, muzikas instrumentiem, finiera un citu izstrādājumiem.

Latvijas metalrūpniecība ieņems šogad pirmo reizi plašas telpas ar dažādām jaunām un komplicētām mašīnām un dažādiem metāla izstrādājumiem.

Lauksaimniecības produktu un baudu vielu izstrādājumu reprezentēs arī daudz plašākā mērā nekā līdz šim.

Māksla.

Neatkarīgo mākslinieku vienība atklās svētdien, 13. aprīlī pulksten 11 dienā pilsētas mākslas muzejā savu pava-sāja izstādi.

Nacionālais teātris. Piekdien, 11. aprīlī Liliņas Stengel vēlreizējā viesu izrādē O. Uaiļa traģikomēdija „Lediņas Uindermir vēdeklis”, kura gūst katreiz lielu piekrišanu publikā ar savu interesanto un asprātīgo saturu, kā arī tēlotāju gli-
 spēli. Cenas izņēmuma pēc pazemina-tas. Dabūjamas arī studentu biļetes. Sestdien, 12. aprīlī A. Gulbja traģēdija „Kaspars un Bižuta”. Ipatnējam darbam pirmizrādē publika sekoja ar dziļu uzmanību, apveltījot aplausiem autoru un tēlotājus. Svētdien, 13. aprīlī, plkst. 2 dienā B. Šou'a jaunā komēdija „Pigmalions”. Pulksten 7 vakarā 25. reizi Aspazijas lielā sengrieķu drama „Aspazija”. — Sagatavošanā ievērojams pasaules literatūras darbs — Bairaona misterija „Kaius”, kuru pirmo reizi izrādīs Bairaona svinīgā piemiņas dienā.

Telegrammas.

(Latvijas telegrāfa aģentūras ārzemju telegrammas)
 Berlinē, 10. aprīlī. (Volfs.) Hugo Stinness šodien pēcpusdienā miris, pēc tam, kad viņa slimībai bija pievienojies abpusējs plaušu iekaisums.
 Berlinē, 10. aprīlī. (Volfs.) Ziemeļjūrā, Hamburgas apkārtnē. Reinzemē un daudz citos novados plosās snieguni. Telegrāfa un telefona satiksme starp Berlini un Vakareiropu pa vairākām līnijām pārtraukta.
 Londonā, 10. aprīlī. (Reuters.) Londonas „Kenisķā koledža” (Kings College) prezidents Dr. Barkers nosūtījis Maskavas tautas komisarū padomei telegramu, kurā Anglijas augstskolas komitejas vārdā, kas sniegusi palīdzību tūkstošiem Krievijas zinātnieku un studentu, lūdz apzēlot uz nāvi notiesātos Kijevas zinātniekus cilvēciņas un progresā labā; ja neesot iespējams viņus pilnīgi atsvabināt no soda, lai padomju valdība to pārvērstot izraidīšanā no Krievijas robežām.

Literatūra.

Ortografijas komisijas

1924. g. 30. janvāra sēdes protokols. Sēdē piedalās: Izglītības ministrs K. Straubergs, Izglītības ministra uzaicinātie speciālisti-valodnieki: prof. J. Endzelīns, prof. P. Šmits, prof. J. Plāķis, doc. J. Kauliņš, doc. E. Blese, universitātes pārstāvis prof. P. Zālīte, vidusskolu skolotāju biedrības pārstāvis R. Klauziņš, Rīgas latviešu skolotāju savienības pārstāvis J. Cirulis, rakstnieku un žurnālistu aroda biedrības pārstāvis H. Asars.
 Pulksten 6.15 sēdi atklāj un vada Izglītības ministrs.
 Pārrunājot nenokārtotos ortografijas jautājumus — svešo vārdu rakstību un uzvārdu rakstību, vienojas vispirms aplūkot uzvārdu rakstību.
 Prof. Endzelīns referē par zinātņu komitejas atzinumiem šīn lietā.
 1) Uzvārdi ar īpašu sieviešu kārtas formu. Uzvārdi, kas vīriešu kārtā beidzas ar -is, piem. Gulbis, Alksnis, Freimanis, Cirulis u. c., kuru vienskaitļa akuzatīvs beidzas ar -i (bieži sastopamā rakstība „Freimans” ir nepareiza, jo gan neviens latvietis šo vārdu neloka: Freimana, Freimanu, bet tikai: Freimaņa, Freimanim, Freimani). Latviešu valodā blakus visiem vīriešu kārtas vārdiem, kas beidzas ar -is, ir iespējamas attiecīgas sieviešu kārtas formas ar galotni -e, piem. latvietis, latviete; labdaris, labdare; milūlis, milule; slinkis, slinkē u. c. Cik viegli radamas šādas formas, par to liecina arī tautas dziesma (L. D. 2431), kur kāds balodis saka: „pūru, puspūru oļu dēja mana

sieva balodile”. Tā tad kādam Jānim Balodim var būt piem. sieva Anna Balode, un līdzīgi blakus Gulbim, Alksnim, Freimanim — Gulbe, Alksne, Freimane, kā jau tagad saucas un rakstās dažas latvietes. Par „jaunu” uzvārdu darināšanu šai gadījumā var būt tikpat lielā vai mazā mērā runa, kā kad krieviem piem. Иванъ Панинъ un Анна Панина var būt viena tēva bērni. Un iztikt bez sieviešu kārtas galotnes tādiem uzvārdiem mums sadzīvē dažkārt nav ļoti iespējams. Ja piem. klasē skolnieks teiks skolotājam: „Šodien trūkst Gulbis un Freimanis” jeb „Gulbja un Freimaņa šodien skolā nav”, tad apstākļu nepazinējs te varēs tikai nodomāt, ka runa ir par puikām Gulbi un Freimani, bet ne par meitenēm. Un ka dzīvē nerodas nekādas grūtības darināt sieviešu kārtas uzvārdus, to rāda leišu prakse: leišiem saucas vīrs piem. „Vileišis” un viņa sieva — „Vileišiene”, tēvs kāds — „Šķirmuntās” un viņa meita „Šķirmuntaite”.

Sēdes dalībnieki pievienojas šim domām un vienbalsīgi nolemj:

1) Uzvārdi, kas vīriešu kārtā beidzas ar -is, piem. Gulbis, Alksnis, Freimanis, Cirulis u. c., kuru vienskaitļa akuzatīvs beidzas ar -i, sieviešu kārtā rakstāmi ar galotni -e, piemēram Gulbe, Alksne, Freimane, Cirule.

2) Uzvārdi, kas vīriešu kārtā beidzas ar -iņš, piem. Bērziņš, Māliņš, Kļaviņš. Kā krievu valodā ir blakus vīriešu kārtas forma Панинъ un sieviešu kārtas forma Панина, tā arī latviešiem te viegli nākas attiecīgas sieviešu kārtas formas: Anna Bērziņa, Māliņa, Kļaviņa. Ir taču valodā dažkārt blakus vīriešu kārtas formām, kas beidzas ar -iņš, sieviešu kārtas forma, kas beidzas ar -iņa, piemēram maziņš ēdējiņš un sieviešu kārtas maziņa ēdējiņa.

Sēdes dalībnieki piekrit izteiktām domām un vienbalsīgi nolemj: uzvārdi, kas vīriešu kārtā beidzas ar -iņš, piem. Bērziņš, Māliņš, Kļaviņš, sieviešu kārtā rakstāmi ar galotni -iņa, piem. Bērziņa, Māliņa, Kļaviņa.

3) Uzvārdi, kas vīriešu kārtā beidzas ar -(t)ājs vai ējs, piem. Arājs, Slaucītājs, Vedējs. Kā mums ir darītāju vārdi „slaucītāja”, „vedēja” u. c., tā var būt arī piem. Anna Vedēja, Anna Slaucītāja, Anna Arāja.

Piekritot šim domām, vienbalsīgi nolemj: uzvārdi, kas vīriešu kārtā beidzas ar -(t)ājs vai ējs, piem. Arājs, Slaucītājs, sieviešu kārtā rakstāmi ar galotni -āja, ēja, piem. Anna Arāja, Slaucītāja.

4) Uzvārdi, kas vīriešu kārtā beidzas ar -ais (īpašības vārdi), piem. Stiprais, Salnais. Kā krievu valodā piem. kādam Иванъ Тихиъ var būt sieva Анна Тихая, tā arī latv. tādiem vārdiem viegli darināmas siev. k. formas, piem. Anna Stiprā, Anna Salnā.

Vienbalsīgi nolemj: uzvārdi, kas vīriešu kārtā beidzas ar -ais, piem. Stiprais, Salnais, sieviešu kārtā rakstāmi ar galotni -ā.

5) Uzvārdi, kas vīriešu kārtā beidzas ar -nieks, piem. Pilsētnieks. Sugas vārdiem ar šādu piedēkli arvien blakus ir siev. kārtas forma, kas beidzas ar -niece; un tā kāda Jāņa Pilsētnieka sieva vai meita var saukties „Anna Pilsētniece”.

Vienbalsīgi nolemj: uzvārdi, kas vīriešu kārtā beidzas ar -nieks, piem. Pilsētnieks, sieviešu kārtā rakstāmi ar galotni -niece, piem. Anna Pilsētniece.

6) No slavu valodām cēlušies uzvārdi, kas beidzas vīriešu kārtā ar -skis jeb ckis, piem. Sokolovskis, Trockis (ģen. Sokolovska, Trocka, dat. Sokolovskim, Trockim, akuz. Sokolovski, Trocki). Kā te pašās slavu valodās blakus ir atsevišķas siev. k. formas (Соколовская, Трочкая), tā arī latv. valodā te lietojamas sevišķas siev. k. formas, piem. Anna Sokolovska, Anna Trocka (nē Trockaja, jo ar šādās formas locīšanu rastos grūtības: piem. kr. Трочкою akuz. — latv. Trockaju?).

Vienbalsīgi nolemj: No slavu valodām cēlušies uzvārdi, kas vīriešu kārtā

Tirdzniecība un rūpniecība.

Kursi

Rīgas biržā, 1924. gada 11. aprīlī.

100 Latvijas rbļ.	— 2 —
Amerikas dolārs	5,16 — 5,27
Angļu mārciņa	22,36 — 22,58
100 Francijas franki	30,65 — 31,55
100 Beļģijas franki	25,90 — 26,70
100 Šveices franki	50,20 — 51,55
100 Itālijas liři	22,70 — 23,40
100 Zviedrijas kronas	1,565 — 1,570
100 Norvēģijas krunas	70,30 — 72,45
100 Dānijas kronas	81,90 — 87,50
100 Čehoslovāku kronas	15, — — 15,65
100 Holāndes guldeni	191,85 — 194,25
1 biljona Vācijas marķu	1, — — 1,50
100 Somijas marķas	12,70 — 13,20
100 Igaunijas marķas	1,34 — 1,40
10,000 Polijas marķas	— — 0,01
100 Lietuvas liti	50, — — 52, —
10 Krievijas zelta rubļi	25,50 — —
Krievijas sudraba rubļi (sīkā nauda)	1,70) par 1 rbļ. (0,70)
SSSR červoņeca	26,60 — 27,20
5% nekustības aizņēmums	2, — — 2,10
6% Zemes banku ģīļa zīmes	98, — — 100

Rīgas biržas komisijas priekšsēdētājs Rob. Baltgaitis.
 Zvērinātais biržas maklers P. Rupners.

beidzas ar -skis, vai -ckis, piem. Sokolovskis, Ruckis, sieviešu kārtā rakstāmi ar galotni -ska vai cka, piem. Sokolovska, Rucka.

7) Par pārējiem uzvārdiem pieņem šādu vienbalsīgu lēmumu:

Pārējie vīriešu kārtas uzvārdi sieviešu kārtā rakstāmi ar galotni a vai e, piekam pēdējā gadījumā mikstīnami šis galotnes priekšā stāvošie līdzskaņi k un g, piem. Vanags — Vanaga vai arī Vanadze jeb Vanage

8) Sieviešu kārtas vārdi kā uzvārdi paturami negrozīti arī vīriešiem, jo mums ir tādi vīriešu kārtas vārdi, kā piemēram puika, bende u. c.; nevien Anna Goba, Eglīte, Zālīte, Liepiņa, bet arī Jānis Goba, Jānis Eglīte, Jānis Zālīte, Jānis Liepiņa. Neiespējami tomēr nav arī piemēram Jānis Eglītis, Jānis Liepiņš (bet zināms tikai: Anna Liepiņa). Šādi vārdi vīriešiem beidzas vienskaitļa datīvā ar -om, -am: Jānim Gobam, Jānim Eglītem (bet Annai Eglītei).

Ar 7 pret 3 balsīm nolemj:

sieviešu kārtas vārdi kā uzvārdi paturami negrozīti arī vīriešiem, jo mums ir tādi vīriešu kārtas vārdi, bet var tos rakstīt arī ar vīriešu kārtas galotni piem. Jānis Eglīte un Jānis Eglītis.

Ministru kabineta sēde

1924. g. 10. aprīlī.

1. Pieņem noteikumus no valsts zemes fonda piešķirto zemju izpiršanas līgumiem un nolemj tos izsludināt pārvaldes kārtībā.

2. Uzņem Latvijas pavalstniecībā 81 personu, noraida 2 personu līgumus dēļ uzņemšanas Latvijas pavalstniecībā.

3. Atsvabina Juliju Arāju no tiesu palatas prokurora biedra amata.

4. Pieņem valsts budžeta projekta papildinājumu 1924. 1925. gadam un nolemj to iesniegt Saeimai.

Redaktors: M. Ārons.

Šim numuram 6 lappuses.

Rīgas-Moskavas priekšpilsētas krāj-alzdevu kases

pilna biedru sapulce

tieks sanaukt uz 25. aprīli 5 g., pulk. 7 vak. Dzintaru ielā 61, dz. 10 ar tekošu

- dienas kārtību:
- 1) Dienas darbinieku vērtēšana.
 - 2) Pārskats par kases stāvokli.
 - 3) Kases likvidācija.
 - 4) Vēšanas.
 - 5) Dārdi iestājumi un priekšlikumi.
- Gadījumā ja šī sapulcē nesaukta vajadzīgais biedru skaits, tad uz 2. maiju 5. g. pulk. ten. 7 vak. tauts pašas telpās, ar to pašu dienas kārtību tiek sanaukta otra biedru sapulce, kuru uz tālāku 5. 26. pamata būs pilnīga, nākotnē uz saukta biedru skaita. Valde.

Nr. Nr. pieteikuma	Preču pieteikuma Nr. Nr.	Konosaments	Krajas dok. Nr. Nr.	Prece pienākusi		Preču nosaukums	Vietu skaits un zīme	Preču īpašnieks	
				ar kuģi, pa dzelzceļu un kad	no kurienes				
80	5714	Bag. kv. 2934	369	Pa dzelzsc.	3./II	Virbajiem	Kombinēti medikamenti un citas preces	1 paka F. D. XI	Dr. F. Dipners
81	5835	Vag. № 26219	381	.	7./II	Liepājas	Elektriskās kvēlampijas	1 kaste 4'338/2	Austrumu Transp. Sab.
82	5849	Vag. № 26804	349	.	2./III	.	Koka izstrādājumi, pārvilkti ar audumiem un ādām	2 vietas A. F.	Edgars Lyra un Co.
83	5860	Vag. № 17032	211	.	1922. 13./II	.	Rokas instrumenti amatniekiem	19 kaste R. J. 3./21	Br. Kross
84	6045	Vag. № 26219	385	.	7./II 1	.	Patentēti bērnu barības milti	3 kastes Lacto Bébé 1121, 1122, 1126	Oempfers un Rotters
85	6048	70/72	24	„Seine”	14./I	Rēveles	Vilna šķērēta, nekrāsota	2 ķipās J. W. R. 4430/4431	Gerhards un Heys
86	6085	Vag. № 26219	385	Pa dzelzsc.	7./III	Liepājas	Patentēti bērnu barības milti	12 kastes Lacto Bébé 1115/20, 1123/24, 1125, 1127/1129.	Gempfers un Rotters
97	6293	Vag. № 26107	401	.	.	Ventspils	Čuguna izstrād.	2 saipi H. F. 53, 50	Gerhards un Heys
98	6300	Vag. № 25933	412	.	.	Liepājas	Ziepes un citas kosmetiskas vielas	1 kaste M. un Co. 1007	A. S. Teka
99	6404	124	549	„Victoria”	1922. 28./XI	Stettīnes	Anilīn krāsas	1 kaste B. A. S. F. 790371	John Laurencs
100	6560	6	557	„Garonne”	1922. 1./XI 1	Kopenhagenas	Vilna mazgāta, nekrāsota	1 kaste adrese	Balt. Kriev. Transp. un preču Akc. Sab.
101	6667	Vag. № 15612	437	Pa dzelzsc.	10./III	Liepājas	Elektriski pied. un skārda izstrād.	2 kastes Dethan 566, 558	Hanza
102	6863	Vag. № 25036	452	.	13./III	.	Skārda izstrād.	28 kastes dažād. № № E. E.	Br. Kross
103	6948	Vag. № 17228	368	.	5./III	.	Vilnas audumi	5 ķipās M. F. 448, 452, 445, 539, 523	I. Garbel
104	7130	77	43	„Bacchus”	31./I	Hamburgas	Emaljēti skārda trauki, vienk.	3 kastes S. P. B. 273/1-3	Fr. Meyera dēls
105	7131	57	52	„Estland”	8./II	Lībekas	Skārda izstrād. emaljēti, vienk.	2 kastes S. P. B. 324, 1/2	.
106	7305	165	579	„Victoria”	1922. 12./XII	Stettīnes	Sacharīns kristālos	20 kastes G. G. 3886/61-80	Uzrādītājs
107	7316	304	579	.	.	.	Anilīn krāsas	5 vietas D. A. S. F. 798061/62, 798058/60	.
108	7512	28	563	„Bacchus”	1922. 6./XII	Hamburgas	Ķīmiski produkti, sev. nem.	2 mucas S. un C. 2885/5-6	A. S. Teka
109	7550	Vag. № 27906	69	Pa dzelzsc.	15./I	Rūtupes	Lūķierī pudeļēs	2 kastes G. H. 5014, 5015	Fr. Meyera dēls
110	7704	262	594	„Ostsee”	1922. 18./XII	Stettīnes	Viriešu apģērbi	1 kaste L. un B. 1921, E.	Br. Kross
111	7797	Vag. № 17045	482	Pa dzelzsc.	15./II	Liepājas	Darvota jumta pape	599 ruļļi	John Laurencs
112	8001	Vag. № 26952	455	.	12./III	.	Tekstūrīpniecības mašīnas	1 kaste A. K. 165	Oskars Hartmans
113	8634	18	10	„Ostsee”	8./I	Stettīnes	Anilīn krāsas	2 mucas F. B. un C. H. 645310/11	K. I. Spade
114	9063	Vag. № 27155	515	Pa dzelzsc.	21./III	Ventspils	Dažādi koka izstrād. un audumi	1 kaste J. S. 545	Edgars Lyra un Co.
115	9295	14	40	„Belvideur”	29./I	Newjorkas	Apģērbi un apavi	1 kaste R. S. C. 40408	Dörings un Ciegliers
116	9384	Bag. kv. 3835	673	Pa dzelzsc.	9./IV	Virbajiem	Kosmetiskas un farmaceutiskas preces	2 kurvjī J. J. № 5973, 5982	Johns Laurencs
117	9599	36	53	„Victoria”	8./II	Stettīnes	Kosmetiskas un farmaceutiskas preces	1 kaste C. un L. 22380	Evarts un Kauls
118	9699	Vag. № 25123	667	Pa dzelzsc.	10./IV	Ventspils	Kokvilnas audumi	3 ķipās G. S. 132, 232, 233	Uzrādītājs
119	9722	Vag. № 26721	667	.	.	Liepājas	Anilīn krāsas	2 mucas K. un Co. 75871, 24126	Oempfers un Rotters
120	9787	Bag. kv. 4707	645	.	6./IV	Virbajiem	Zīda tīls	1 paka G. L. 859/60	A. Stanke un Co.
121	9855	89	610	„Minos”	1922. 25./X 1	Hamburgas	Bertoleta sāls	1 muca 19-80	Konzulat Poljski, Rīgā
122	10044	Vag. № 26624	667	Pa dzelzsc.	10./IV	Ventspils	Sokolade un siers	61 muca 19-80	Uzrādītājs
123	10052	Vag. № 28219	714	.	16./IV	.	Organiskās krāsas	1 ķīpa F. J. S. Rīgā 6506	J. B. Levitas
124	10069	24	596	„Pan”	1922. 19./XI	Dancigas	Bencīns	1 ķīpa F. J. S. Rīgā 6505	Hanza
125	10070	24	596	.	.	.	Bencīns un dzelzs katla izstrādājumi	1 ķīpa M. K. Rīgā 532	Heyers Rutz un Biedr.
126	10077	11	605	„Maiga”	1922. 24./XII	Stokholmas	Vilnas dzensīksnas	3 pakas E. 260/62	Kriev. Eksp. Akc. Sabiedr.
127	10078	13	605	.	.	.	Vilnas dzensīksnas	1 kurvis M. St. S 79	Knieps un Verners
128	10318	Vag. № 27823	662	Pa dzelzsc.	9./IV	Daugavpils	Pušīda audumi	4 gabali U. P. 2066/69	Uzrādītājs
129	10343	246	607	„Victoria”	1922. 25./XII	Stettīnes	Viles	206 maisi Brillant №№ neskaidri	Br. Kross
130	10391	100	60	„Ostsee”	16./IV	.	Kokvilnas audumi	206 maisi 114 Semolina 4, 92 maisi Brillant	Br. Kross
131	10405	57	63	„Victoria”	17./IV	.	Mikstās gumijas izstrādājumi	204 maisi Brillant	Uzrādītājs
132	10757	124	611	„Andalusia”	1922. 27./XI	Hamburgas	Manna	204 maisi Semolina 3	Johns Laurencs
133	10758	125	611	2 maisi Brillant	Uzrādītājs
134	10759	126	611	2 maisi Brillant	Br. Kross
135	10760	126	611	204 maisi Semolina 3	Uzrādītājs
136	10763	127	611	2 maisi Brillant	Br. Kross
137	10764	127	611	204 maisi Semolina	Uzrādītājs
138	11064	34	60	„Ostsee”	10./IV	Stettīnes	Anilīn krāsas	2 mucas B. A. S. F. 728269/70	Johns Laurencs
139	11065	37	60	1 kaste L. A. un Co. 56334	Uzrādītājs
140	11180	50	1	„Cygnus”	1922. 1./I	Dancigas	Pulvers bronzešanai no vienkāršiem matr.	1 maisi	Br. Kross
141	11291	106	65	„Düsseldorf”	20./IV	Hamburgas	Ķērekstrakti	500 ruļļi R. un P. 3540, 1/500	Uzrādītājs
142	11985	4	21	„Erna”	12./I	.	Jumta pape darvota	38 maisi	Uzrādītājs
143	11986	6	21	.	.	.	Apstrādāts riss	45 maisi	.
144	11987	7	21	45 maisi	.
145	12176	26	83	„Helmuth”	25./IV	Stettīnes	Vilnas audumi	3 ķipās S. L. 1280, 1283, 1284	Eduards Grūbe
146	12417	112, 159	83	.	.	.	Ķīmiski produkti, sev. neminēti	1 kaste G. 10124	Dörings un Ciegliers
147	12783	213	83	.	.	.	Vilnas audumi, krāsoti	3 kastes G. W. 1249, 1250, 1251	E. Garbel
148	13274	29	75	„Torbyoin”	23./IV	Liverpules	Katologi svešvalodā un papīra izstrādājumi	8 pakas, adrese White Star Line	Austrumu Transp. Sab.
149	13628	35	100	„Ostsee”	5./IV	Stettīnes	Vikso	2 kastes Gebr. K. 426, 428	Kriev. Eksp. Akc. Sab.
150	14169	10	98	„Baltabor”	30./IV	Londonas	Vieglo auto riepas (lietotas)	1 vieta M. N. D. Rīga H. 2 (2 gab.)	Dörings un Ciegliers
151	14226	11	100	„Ostsee”	1./V	Stettīnes	Kombinēti medikamenti	3 kastes Civoço 4, Sarsa 2, 4	Eduards Grūbe
152	14571	104	83	„Helmuth”	25./IV	.	Ķīmiski produkti sev. neminēti	2 kastes F. B. un Co. 317092/3	Senkers un Co.
153	14720	215	107	„Regina”	7./IV	.	Galanterijas un citas preces	1 kaste R. C. un Co. 373	K. Braš
154	15169	Vag. № 17364	748	Pa dzelzsc.	19./IV	Virbajiem	Kosmetiskās ziepes	4 kastes J. H. 4490, 4492/4494	Edgars Lyra
155	15258	20	116	„Uranus”	11./V	Hamburgas	Apģērbi gabali	1 kaste J. Chiršbergs, Aleksandra ielā № 60/62, Rīgā	J. Hüršbergs
156	15296	108	107	„Regina”	7./IV	Stettīnes	Vilnas audumi	1 ķīpa E. W. 495	Fr. Meyers un dēls
157	15501	261	107	„Ostsee”	1./V	.	Termometri	10 gabali, 1 kaste adrese	Br. Kross
158	15520	20	100	„Ostsee”	1922. 4./III	Liepājas	Kokvilnas audumi krāsoti	2 kastes D. un C. 2603, 2604	Sab. Latrans
159	15782	Vag. № 17126	357	Pa dzelzsc.	19./IV	Stettīnes	Ķīmiski produkti, sev. neminēti	1 kaste R. S. 66	Dörings un Ciegler
160	15955	311	62	„Teodor”	11./V	Hamburgas	Zālnākas spirts	1 balons kurvi W. K. 1517	Kriev. Eksp. Akc. Sab.
161	15989	89	118	„Uranus”	25./V	Meltnes	Glaubersāls tirta	55 mucas D. H. 92965/3019	Edgars Lyra un Co.
162	16116	—	980	Pa dzelzsc.	23./V	Hamburgas	Dzelzs izstrādājums (1 dzelzs naudas skapis)	1 vieta, adrese	O. Albrechts
163	16934	215, 216	144	„Erna”	30./IV	Virbajiem	Dzeltenā asins-sārma sāls	2 mucas G. B. S 13/14	John Laurencs
164	17202	Bag. kv. 6196	825	Pa dzelzsc.	9./IV	Liepājas	Galanterijas priekšmeti vienkārši	1 kaste M. K. 7190	.
165	17204	Vag. № 26504	646	.	21./V	Stettīnes	Vilnas audumi	1 ķīpa B. 2528	.
166	17357	32	141	„Regina”	25./V	Hamburgas	Neorganiskās bāzes savienojumi ar organisk. krāsām	1 kaste K. un H. 700	Aleks. Flass un Co.
167	17447	105	154	„Minos”	14./V	Stettīnes	Marinēti dārzāji, hermetiskā iepakājumā	1 kaste M.	Edgars Lyra un Co.
168	17563	204	83	„Helmuth”	21./IV	Hamburgas	Vilnas audumi	1 ķīpa Gebr. B. un Co. 14	Knieps un Verners
169	17574	180	127	„Sigfrid”	21./IV	Stettīnes	Porcelāna izstrād., sev. neminēti un elektr. piederumi	4 kastes F. A. W. 7582/1-4	Gerhards un Heys
170	17650	117	72	„Forkum”	1./V	Hamburgas	Kartonažas izstrād.	4 kastes, Samovar 11, 14/16	Senkers un Co.
171	18181	239	100	„Ostsee”	1922. 11./XI	Stettīnes	Mašīnas no dzelzs, sev. neminētas	1 kaste B. C. F. 102	Hanza
172	18755	Pasaž. zīme 7025, 1788	—	Pa dzelzsc.	4./I	Valkas	Bērnu veļa un citas preces	1 paka 129	Lubončik
173	20011	Pav. zīme 3335	18	.	.	Virbajiem	Putojošs vins	1 pudele 437	Uzrādītājs
174	20014	Pav. zīme 3332	18	.	.	.	Rolālijetas no vienk. materiāla	1 paka Gebbert	Gebberts
175	20018	Vag. № 25989	95	„Ostsee”	11./VI	Zilupes	Sulfīnīds un tā sāļi (sacharīns kristālos)	1 kaste G. G. 3550/131	J. Weģis
176	20913	250	196	.	.	Stettīnes	Balti un krāsoti kokvilnas audumi	2 ķipās T. C. 139/140	Jeremias un Petermans
177	21797	Virš. manif.	196	.	.	.	Porcelāna izstrād. vienkārši	1 vieta A. E. G.	H. Lerum
178	21798	—	196	.	.	.	Mašīnu daļas, koku apstrādāšanai	1 vieta bez zīmēm un numuriem	Uzrādītājs
179	22128	—	220	„Ednard Haubus”	22./VI	Karalnučiem	Kokvilnas audumi-balnāti	1 paka L. O. L. 220	Padomju Kriev. Tirdzn.
180	22438	Vag. № 392852	1172	Pa dzelzsc.	28./VI	Zilupes	Kažoka ādas, sev. nem.	1 ķīpa S. S. 1773	Priekšstāvn.
181	23337	Virš. manif.	230	„Ostsee”	25./VI	Stettīnes	Elektriski piederumi	4 kastes L. un S. 1/22, 1/23, 1/24, 1/25	H. Lerum
182	23506	Vag. № 27680	385	Pa dzelzsc.	7./III	Liepājas	Porcelāna un citi izstrādājumi	1 kaste T. W. G. 5661	A. Stanke un Co.
183	25754	Virš. manif.	60	„Ostsee”	17./IV	Stettīnes	Lauksaimniec. mašīna (Arulis)	1 gabals Senior	H. Lerum
184	25758	33	63	„Victoria”	17./IV	.	Kino lūpas	1 paka adrese 481/103	Br. Kross
185	26936	4	75	„Torbjorn”	23./IV	Liverpules	Kokvilnas veļa un citas drēbes	1 maisis S. Block Jrevsky	Helmsing un Grimm
186	27251	10	236	„Christal Salling”	1922. 1./VII	Antverpences	Konzervi	1 kaste (43 bundžiņas) Compagnie Generale dalimentation Ekspozition de Riga № 13	Koboly un Leonard
187	27252	10	236	„Christal Salling”	1922. 1./VII	.	Konzervi	39 kastes Compagnie Generale dalimentation Ekspozition de Riga 1/12, 14/40	H. Lerum
188	27924	Virš. manif.	317	„Helmuth”	24./VII	Stettīnes	Ģatavi apavi un ādas	1 kaste Ch. 1123	H. Lerum
189	27925	1	95	„Gaida”	29./IV	Ventspils	Ietinamais papīrs	3 ķipās W. H. un Co. 5329 1/3	Edgars Lyra un Co.
190	28428	37	476	„Ostsee”	1922. 24. X	Stettīnes	Krāsas	68 mucas A. G. F. A. 56939/48, 56887/906, 62325/52, 62151/60	Veidemillers un Besslers
191	28612	40	100	„Uranus”					